

PRIPOROČILA ZA ODVZEM IN POŠILJANJE KUŽNIN

SOP-303-MD-DN-001A

Laboratorij za mikobakterije

Izdaja: 13

Stran: 1 od 1

Vrsta kužnine	Priporočena količina	Posebnosti	Opombe
Blato	1 - 5 g	Pregled priporočamo predvsem pri imunsko kompromitiranih bolnikih in otrocih, ki težko izkašljejejo sputum oz. odvzem gastrične lavaže ni možen.	Čim hitreje dostavite v laboratorij. Za diagnostiko tuberkuloze se priporoča še PCR.
Biopsija tkiva	Prizadeto tkivo	Aseptično odvezemite v sterilno posodico in dodajte nekaj kapljic fiziološke raztopine, da preprečite izsušitev . Kužnin nikakor ne zavijajte v gazo.	Tkivo, odvzeto v formalin, ni sprejemljivo za mikrobiološke preiskave.
Bris ušesa, rane ali tkiva	Čim večja količina	Suhi bris navlažite s sterilno fiziološko raztopino . Ob odvzemu bris zavrtite, da na njem ostane čim več vzorca ter v sterilnem tulcu/epruveti pošljite v laboratorij.	Biopsija tkiva in rane je mnogo bolj kakovostna kužnina kot bris tkiva ali rane. Suhi bris ali bris v trdem gojišču (gelu) za diagnostiko mikobakterij NI SPREJEMLJIV.
Izlivi (pleuralni, perikardialni, peritonealni, punktati sklepov in ostali izlivi)	Čim večja količina, najmanj 10 - 15 ml	Obvezen odvzem v epruvete s sredstvom proti strjevanju (heparin*, natrijev citrat**).	Kožo pred odvzemom dobro razkužite. Po odvzemu epruveto obvezno nekajkrat obrnite.
Izmeček (sputum), induciran izmeček, aspirat iz tubusa	3 - 10 ml - odvezemite jutraj, takoj ko se bolnik zbudi	Potreben pregled 2 - 3 kakovostnih jutranjih izmečkov (količina najmanj 3 ml/izmeček).	Medicinsko osebje mora bolnika predhodno podučiti, kako izkašljati kakovosten izmeček. Izmečkov se ne združuje.
Izpirek bronha, bronhoalveolarni izpirek	Vsaj 5 ml kužnine	Kužnina naj vsebuje čim manjšo količino anestetika, saj inhibira rast mikobakterij.	
Kostni mozeg	Čim večja količina (vsaj 5 ml)		
Kri	3 - 5 ml	Odvzem v posebne hemokulturne stekleničke za mikobakterije BACTEC Myco/F Lytic Medium ali izjemoma (za klasično mikroskopijo in kultivacijo) v epruvete s sredstvom proti strjevanju (heparin* ali natrijev citrat**).	Hemokulturne stekleničke za mikobakterije lahko dobite po predhodnem naročilu v našem laboratoriju (04 25 69 409 (ali 411/408)). Za UKC LJ so dobavljive dopoldne v laboratoriju KIBVS na 01 522 3388, popoldne ali preko konca tedna pa na številki 01 522 8835 (dežurna medicinska sestra za otroke).
Kri za test QuantiFeron	0,8 - 1,2 ml (do črne oznake na epruveti)	Odvzem krvi v posebne 4 epruvete, predhodno segrete na sobno temperaturo (QFT collection tubes; siv, zelen, rumen in vijoličen zamašek), ki jih naročite v Laboratoriju za mikobakterije Golnik (04 25 69 411 ali 408).	Obvezen transport do Laboratorija za mikobakterije <16 urah po odvzemu krvi na sobni temperaturi.
Likvor	Čim večja količina (mednarodna priporočila 2 - 10 ml)	Odvzem v sterilno epruveto brez sredstva proti strjevanju.	Če ni možen enkraten odvzem navedene količine, lahko punktirate večkrat.
Punktat bezgavke, abscesa	Čim večja količina	Punktat iz brizge prestavite v sterilno epruveto, brizgalko sperite še s sterilno fiziološko raztopino in dodajte kužnini.	
Rana	Čim večja količina biopsije tkiva iz rane ali aspirat tekočine iz rane	Moker bris rane (predhodno namočen v sterilno fiziološko raztopino) se priporoča samo v primeru, ko ni možen odvzem biopsije tkiva ali aspirata tekočine iz rane.	Suhi bris ali bris v gelu je nesprejemljiv za diagnostiko mikobakterij. Na napotnici obvezno označite , da gre za vzorec rane!
Urin	40 - 300 ml jutranjega urina (srednji curek), ali ves urin, odvzet s katetrom/suprapubično aspiracijo.	Potreben pregled 3 - 5 jutranjih urinov, odvzetih v različnih dneh.	Obvezno predhodno umivanje. Po odvzemu hranite v hladilniku do transporta. Urin čim hitreje dostavite v laboratorij.
Želodčni sok, izpirek želodca	Čim večja količina	Priporočamo odvzem 2 - 3 jutranjih kužnin v različnih dneh, odvzetih takoj, ko se bolnik zbudi.	Kužnini obvezno dodajte za noževno konico sode bikarbone (nevtralizacija pH) in čim hitreje dostavite v Laboratorij za mikobakterije.

Opombe: *epruvete z zelenim zamaškom; ** epruvete s svetlo modrim zamaškom

Veljaven od: 3. 3. 2025	Pripravil: Nadja Polanc, Sara Truden	Pregledal: Eva Sodja, Jasna Šobar, Sandra Ažman, Irma Perko, Luka Predojevič	Odobril: Špela Klemen
----------------------------	---	---	--------------------------

Dokumenti so obvladovani računalniško. Na papir natisnjeni dokumenti predstavljajo kopijo. V primeru razlik med dokumenti se uporabi izvirni dokument (elektronski ali pisni overjeni dokument), ki se nahaja pri skrbniku dokumenta.